

Knjiga s kojom je počeo preporoditeljski duh u Istri

Objavljeno: 17.04.2015 | 08:02

Zadnja izmjena: 17.04.2015 | 08:02

0 komentara

U Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu jučer je predstavljena knjiga, pretisak Kalendara "Istran" za 1869. i 1870. godinu, autora akademika Petra Strčića i Maje Polić, u izdanju Državnog arhiva Pazin (Posebna izdanja 33) te sunakladništvu Povijesnog društva Rijeka i Matice hrvatske Kastav. Kako i stoji u podnaslovu knjige, riječ je o prvom glasilu Hrvata Istre i kvarnerskih otoka, a o značaju same te činjenice i onoga što se može danas iščitati iz Kalendara, narodnog, ili kako je to objasnio akademik Josip Bratulić -nacionalnog – govorili su i autori, te ravnateljica Nacionalne i sveučilišne knjižnice Dunja Seiter- Šverko i dr. Elvis Orbančić, ravnatelj Državnog arhiva u Pazinu.

Izuzetna važnost, poticaj i uzor

- U vremenu kada je većina naroda bila nepismena ili polupismena, pa se više polagalo na to da se najprije nauči čitati pa tek onda i pisati, pojava "Istrana" bila je od izuzetne važnosti, baš kao pola stoljeća kasnije 1912. nastanak "Krasne zemlje" Matka Brajše Rašana., posebno je naglasila Dunja Seiter- Šverko.

O prikupljanju i identificiranju Dobriline građe kroz Državni arhiv i nakladničke aktivnosti, a rezultat čega je i ovaj pretisak, govorio je dr. Orbančić i naglasio da je ovo još jedan poticaj za nove nakladničke i povijesne događaje koji nam mogu i u ovom vremenu biti dobar putokaz i uzor. Kalendar je izvorno tiskan u Ljubljani, a pretisak evo u Zagrebu, pa se i na taj način opet povezujemo u jednom zajedništvu koje je davno započeo prvi urednik mons. Frane Ravnikar.

Kapitalno djelo za sudbinu Istre

Autor Petar Strčić, podsjetio je da je baš jučer bio rođendan velikog Istrana, Ivana Vitezića koji je zaslužan za izlazak "Istrana", preporoditelja koji je djelovao na hrvatskom području koje se tada protezalo sve do iznad Trsta, a zaslužan je bio da se preporod proširi i u Istru, uz Matu Baštijana i Dobrilu. Strčić je prepričao samu povijest nastanka Kalendara, ulogu Dobrile, pa i Strossmayera kao suvremenika, koji su bdjeli nad buđenjem nacionalnog tiska, hrvatske riječi na tlu Istre. Na osnovu ovoga iskustva nastala je i pokrenuta "Naša sloga" – kapitalne stvari za sudbinu Istre u kojoj su Istrijani bili samo oni učeniji Talijani, a svi ostali kako i sam Kalendar sugerira i naglašava - Istrani.

Dakle, riječ je o kapitalnom djelu koje svjedoči i preživljavanju ovakvih izdanja koje su izbjegle mnoge lomače koje su gorjele nad sudbinom hrvatske riječi, a značaj one Laginjine misli da je carta canta potvrđuje taj trag.

Nemjerljiva uloga biskupa Dobrile

Maja Polić dala je opširan pregled povijesnog konteksta u kojemu je Kalendar nastao, između banske Hrvatske, Austro-Ugarske i talijanaške većine u primorskim gradovima. U tim i takvim okolnostima valjalo je održati, potom obrazovati i potaknuti narod i pojedince da preuzmu odgovornost nad sudbinom svoga naroda, ali i da se kroz to i politički i gospodarski koliko-toliko osovi. Pri tome je uloga

VEZANE VIJESTI

- Spomenik biskupu Dobrili u njegovu rodnom Dobrilinom knjigom zaključena Dobrilina*
- Poreč: Dobrila je probudio vjeru u gladnome U Pazinu o Dobrili i Krasnoj zemlji*
- Juraj Dobrila: Preporoditelj Istre u raljama*
- Trst: Položili vijence na grob biskupa Dobrile*
- Znanstveni skup o Dobrili i istarskoj himni*
- Izložbe i skupovi o biskupu Dobrili i istarskoj*
- Odjenuo pa razodjenuo Dobrilu!*

Slične teme

NAJČITANIJE

- Prepoznajete li ovog muškarca?* 5877
- Rizzijeva ulica: Sudar automobila i kamiona* 4488
- Držao se za lijevi bok i vikao - zovite mi hitnu!* 3607
- Grabar-Kitarović: Istina o Domovinskom ratu* 3051
- Pula: Biciklom se zabio u automobil* 3001

NAJKOMENTIRANIJE

- Grabar-Kitarović: Istina o Domovinskom ratu* 67
- Na odmorištu Bale turistima i školarcima zabranili WC* 54
- Milanović: Antifašistička borba bila je borba dobra i zla* 43
- Srbija rehabilitirala četničkog vođu Dražu Mihailovića* 40
- Antifašistička borba donijela ono najvažnije- slobodu* 40

PO IZBORU UREDNIKA

- Tko će zakupiti plodnu zemlju u Raškoj*
- Građani prosvjedovali zbog gradnje*

biskupa Jurja Dobrile nemjerljiva.

Slovenac Franjo Ravnik uz dosluhu s Dobrilom tiska "Istrana" u Ljubljani (baš njemu je ponudio da to uradi, što je vidljivo iz jednog pisma iz ostavštine), a prvi pretisak tiskan je sto godina potom u Rijeci. Spinčić, Laginja i ostali su suradnici i autori u "Kalendaru", a posebno su učestale pouke narodu da nije budala onaj koji škole uči, već onaj nepismen kojega svako može prevariti i otuđiti.

Akademik Bratulić je na kraju još jednom naglasio neizmjerljivu ulogu Jurja Dobrile u tiskanju "Istrana", što najbolje potvrđuju i same bilješke u pretisku, kao i popratne natuknice koje prelaze čak i sam sadržaj Kalendara. Bila je to potvrda da se i na hrvatskom jeziku može pisati i misliti, čitati i okupljati oko Kalendara kojega je čitao onaj rijetki pismeni pojedinac i tako se razvijala svijest o mladom Istranu, mladom Hrvatu i tako sve do mladog Rodoljuba koji očito nije bio prihvaćen pa se i tu prekinula tradicija razvoja narodnog tiska započetog s ovim Kalendarom.

Svi su govornici istaknuli značajnu ulogu glavnog urednika Elvise Orbanića i Državnog arhiva u Pazinu u realizaciji pretiska "Kalendara", a valja istanuti i da je na zagrebačkoj promociji bio i biskup u miru Ivan Milovan. (Napisao i snimio Mate ĆURIĆ)

Red Bull Air Race: Letaćki spektakl na

IDS ne bi bio u Vladi koja bi ukinula regiju

Treba li vratiti pranje zuba u vrtiće?

Poreč: Uhićen diler tabletama

Čurić: Istri ne treba nekretninski golf

Istranima bolnica u Izoli jednako daleko

Čačić iz Valture u pulsku Lučku upravu?

Roditelji tvrde: Naš je Noa obolio nakon

✉ Pošalji mailom 🖨 Ispiši

Sviđa mi se Podijeli 2 osoba označuje sa "Sviđa mi se".
Registrij se kako biste vidjeli što se sviđa vašim prijateljima.

FACEBOOK KOMENTARI

Komentiraj

Komentiraj

Facebook društveni dodatak

NOVOSTI

15.05.2015 | 08:36 | Vili Basanesse bit će povjerenik SDP-a Istre?

15.05.2015 | 08:15 | Dva koncerta u pulskom Rock Caffeu

15.05.2015 | 08:06 | Krankšvester u Uljaniku

15.05.2015 | 08:02 | Kroz umjetnost se borim za bolji svijet

15.05.2015 | 08:01 | Veli Jože kao inspiracija

PULAISTRA

15.05.2015 | 08:36 | Vili Basanesse bit će povjerenik SDP-a Istre?

15.05.2015 | 08:01 | Veli Jože kao inspiracija

15.05.2015 | 08:00 | Ibrahimović: U Centar Cargo Clubu neće biti "narodnjaci"

14.05.2015 | 17:02 | Početkom lipnja gasi se pogon gradskog plina

14.05.2015 | 16:50 | Pula i Istra primjer tolerancije i suživota

CRNAKRONIKA

13.05.2015 | 16:53 | Škatari: Žena se teško ozlijedila pri padu kroz prozor

13.05.2015 | 16:00 | Podmetnut požar u kamp kućici u Medulinu

13.05.2015 | 15:01 | Pula: U stanu pronašli pušku, streljivo i bombu

13.05.2015 | 14:58 | Na Kaštelu zatečena Koreanka s lažnom putovnicom

13.05.2015 | 14:56 | Pula: Teško ozlijedeno dijete

SPORT

15.05.2015 | 08:00 | Na muci se poznaju junaci

14.05.2015 | 23:18 | Podravka Vegeta i Lokomotiva u finalu Kupa

14.05.2015 | 08:00 | Kad sam se "uvalio", sad idem do kraja

13.05.2015 | 23:47 | Liga prvaka - Juventus izborio finale

13.05.2015 | 16:05 | Kup NSŽI-ja : Funtana i Jadran u finalu

KULTURA

15.05.2015 | 08:02 | Kroz umjetnost se borim za bolji svijet

14.05.2015 | 16:09 | Vrijedni rezultati o životu neandertalaca nadomak Limskog kanala

14.05.2015 | 13:53 | O velikom egzodusu sto godina poslije

14.05.2015 | 08:00 | Nadahnuti i strastvena izvedba klasika

13.05.2015 | 21:18 | Otvoren 68. filmski festival u Cannesu

MOZAIK

15.05.2015 | 08:15 | Dva koncerta u pulskom Rock Caffeu

15.05.2015 | 08:06 | Krankšvester u Uljaniku

14.05.2015 | 16:11 | Pet "Decanterovih" medalja za Vina Laguna

14.05.2015 | 14:41 | Liburnia Jazz Festival slavi 15. rođendan

14.05.2015 | 11:06 | Otkazan koncert Palome Faith u pulskoj Areni

POSTAVI KAO POČETNU

POŠALJI PRIJATELJU

DODAJ U FAVORITE

UVJETI KORIŠTENJA

KOMENTIRANJA

IMPRESSUM

KONTAKTI

MARKETING

DESIGN & CONCEPT: SONDA
IMPLEMENTACIJA: NOVATEC

